

U R G H G L P

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ				
Ա. Պոստյ	Տամար	Տարեկան	գ.Տեկան արժեք	200
»	»	Ա.Էջմույսկայ	»	100
»	»	Ելամսկայ	»	50
Գառուսայ	»	Ե. Խոջաբեկյան	»	24
»	»	Ե. Պոստյ	»	120
Գառուսայ Տամար	Ե. Խոջաբեկյան	»	»	50
»	»	Ե. Պոստյ	»	20
Օստա Եղիշեկյան	»	Պոստյ	»	50
»	»	Վ.Կոնստանյ	»	20

Les annonces sont reçues à l'Eastern
Agency place Karakeuy Deïrmen Han
Constantinople.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

տրական պաշարին ամենէն

Ընտրութիւնք պիտի վերջանան յու-
րիս 4/16ին, այն է՝ 8 օրէն: Ուստի յա-

ՅՐԱՆՈՍ ԵՒ ԱՆԿՆԻՍ

Դիտելի երեւոյթ մ'է որ, մինչ Յը-
բանապէ մէջ Ազատութեան թեան կամ
Հանապետականութեան կեդրոնն են
մեծ քաղաքներն, Կնգլիոյ մէջ մեծ քա-
ղաքները Պաշտանայինութեան կեդ-

Եւ, նախադիմարաւնէն ինչնէ Համարա-
բանն, որ իրենի մասնէ ինքէ ոչ շատ
բարեկարգ, զէնք շատ պատշաճ գա-
ղափար մ'ունեն, յորմէ չեն չիղիր
Համարային կենաց մէջ Բայց քանի որ
Հռչակեալ անկրօն մը, յանձնի Պ. Պրատ-
տիլի, առաջին անգործ մնաւ 1885ին
Պարսկմէջ Խորհրդարանին մէջ, առ-

ՅԱՅՏԱԳԻՐ ՍԸՐ Մ . ՀԻՔՍ-ՊԷԶԻ, ՊԵՏԻՆ
ՊԱՀՊԱՆՈՂԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՈՒԹԵԱՆ

$\alpha \eta_{\alpha\beta\gamma\delta} = j + \epsilon^2 \eta_{\alpha\beta\gamma\delta} = \eta_{\alpha\beta\gamma\delta} - \delta^2 \eta_{\alpha\beta\gamma\delta} = 2 - \epsilon^2 \eta_{\alpha\beta\gamma\delta} = 4 \epsilon^2$

« Ի ինդրոյ բազմաց, վերստին կը ներ-
կայանամ ձեզ, իբրեւ ընտրելի Պրիոզոդի
սրեւմտեան շրջանակին երեսփոխանութեան
նախարար :

Օրուան մեծ խնդրոյն վրայ իմ կար-
ծիքներս յայտնի են ձեզ, վերջին Հայաս-
տան առթիւ ազգաբարեկ ձեզ իմե-
նիս Բրիտանիոյ եւ Իռլանտայի միջեւ Միու-
թիւնը համար Համար ժողովոյ յերեսն
պիտի գան: Թայտաշարելոյ ի՞նչ ազգա-
բարեկ ընդունելով իմեւս, քաղաքական
նշանակելով յերազմութեան գարազդու-
նի պիտի բանայ մեր երկիրն, Համար,
եւ ընկերացեալ Հաստատութիւն խնդրելոյ
պայմանի վաճառելոյ խորհուրդներէ շատ
պիտի գտնուող քաղաքականութեան մը Հա-
նաւ:

Այս անտեղեկամբ իմ գաղափարներն աշխարհաբար իրարմեջ չափազանց լուրջաբան, զի խաղաղամեծ երաժշտիկ անտառի Ազգային երեսփոխաններէն, այլ Թագաւորն Երեսփոխանն էր։ Հակառակ դր նախկին յայտարարութեանց, որոց վրայ յնկող շատ մը տղաւորներն ընտրելիք անցնել ձմրան Ընտրութեան Ամ. Հակառակ ընտրէին իրանմաններն ուրոյն Խորհրդարանին մէջ հաստատան, Գ. Կիսադոքն յանձնարձարելուն վրայ արձանիք իրականութեն նոր զարգացմանտեղեկէն մը, որ Կիսադոքն ընտրէին իր միայն Թագաւորականութե, այլ նաեւ իւր հարկողներն եւ ամուսին գիտանքն պատշտակեցին, Գ. Կիսադոքն, Երեսփոխանը անկախ զատուութեամբ զատաւորականութե, իրաւունքն ու ընտրուցան, եւ այլմէ ու ինքն մեր փառաշէնեան նորոգութիւր ինկողներ, զի ինչոց երես համար անպակաս աշխարհութեանց, որք հաստատարայն վաւարակութե Եւ Սեմին Երրորդայն եւ արեւտարութի Իրականութի համար, եւ որք բաժանաւոր իրաւ զարգացայնքն պատկերայն միայն անմահ արժանք անուն։

Պէտք է լծարուիք այն յայտարարու-
թեանք թէ ձեր քորիկի մասն կ'ունի է սեռ-

տուրեք մը, այն է՝ Իւրանայի մէջ Հասա-
տումն ուրբի խորշոյ պանի մը ի տնօր-
նութիւն տակ իւրանապան գործը, Այդ-
պիսի արհուրեւ մը չէր կրնար ընդունի մի-
շէն որ Հասապուցուի ձեզ թէ այդ սիւր-
բուրեք կրնայ գործարարել պահանջելով
Հանդերձ երկը Թաւադուրի Հանդից Միւ-
թիւն, և պարտուպաղան երանախա ի
կրի աւելով մեր պարտութիւթիւնը
Հանդէպ Իւրանայի, Այդպիսի առաջացը
ըր չկայ ըսաւ. զի նախարարանք ծրա-
ւագիւր, զոր մերթէ երեւի, Թողովը, պիտի
խաւապութիւն ինչ կ'ուրանայ, իրելու
Սերտուր և քրմուք ծրագիր, և անոր
ընդ նոր ասն Հասապուցուի

«Գնաարիւրէ թէ՛ նախարարութիւնն
որ տալարեանք զպարտաւորութեանք ու-
րի բան չընէր ըսոյ թէ՛ իրանայս կու-
տայ իւր արդար իրաւունքն, և թէ՛
Ռեփոր զայդ զարգացաւորութիւն կը նշա-
նէր զիսկ «Բռնապատու խառն» : Եւ կը
ընէր թէ՛ այս խնդրոց մէջ իրանաւ
Ռեմն Բիւրանայսին ոչ իսկի, ոչ պա-
նայ արուժը թէ՛ Մեր Գործակալն սրբ-
նոցն պէտք է լինի քառ կարգի ճաւառ-
տեանն ամեն ընտելեալ տարւոյ մէջ :

երկրի կամ զրկումները բոլանդեյի Միացեալ
Ժազաոբութեան ամեն կողմն, և առ այս
էտքը է որ Իսլամայի որպէս Մեծին
Երրտանիոյ մէջ Պետական Խորհրդարանը
երկրիսան լինի գործնականօրէն որպէս տե-
ւականօրէն, և առ այդ Խորհրդարանն
լատամայանաւոր Գործադիր Կարգութեան

[illegible]

Այլ քը կը յայտարարէ թէ Գ. Կրստով ու
բարձրագոյնագոյն թանկարկովք պիտի
նշէ պատուով իրականացնել քիզարկութիւնն
նորդարեալ թէ մէջ իրականական իրական
ութեան յարաբեր ժողովարկութիւնը ինչ,
բացունէ նոր դարադիպելու մը, շարուն ըրի-
նական ու իրականական երկրորդ ապքը
երկով ու բարկութեան պիտի իրականացն
իրական շնոր, Այլ քը իրական իրականութիւն
նորդարէ իրականութեան իրականութիւն
նշանակել պատուութիւնն ու իրականացն
նշանակելութեան պիտի թուի իրական
թուի, ինչպէս զանազան նմարապէս իր նշան
նշան Գ. Կրստովն ու Բաւեղեանք այս ա-
ռիկ քաղաքը ու հաւատարմ իրանքը շնի
նշան մտքն թէ նորա սնակ իր մէջ պա-
տուովն ու իրականական ապքն Կրստով
քիզարկութիւնը, զոր մնեցն որ մնալ
նշան, իրականական ապքը չպիտի հաճար-
կուի, Եւրոպայի հաւատարմութիւնն

ազաները չեն կրնար գոհացնել նախարարության ծաղաղվել, որպես զորքով կանգնող իշխանային զսպանվելը պետք է դադարեն իրաւանական Տէրութեան կառավարութեան մէջ իրենց իշխանարար քաճին ու ռեւանշին, մինչ նախարարական ծաղաղել են գոհացնել իշխանային այն ծայրայեղ ժգոհներն ալ, որ աւելի վախճանելով իրեն յուզող իր յարաբերութիւնները իրենց հետ, անարարութիւնն առաջարկութիւն նման իմունել, երբ անգործ ըլլալով իրենց, ուր լսանք չպիտի ծառայեն լայն ճեղքէ նոր իշխանակն կողքէն, և Իրաւանական Անցումներէն բողոքողին բաժնետէն, Այս արդեան տեղեւոր համար, մեզմէ իր խնդրանք պայտէլ զայն անդկական ինքնարարան, որ լսելով իրաւանական հաստատութեանց համար իրենակ իր կեանք իր ուրիշ տեղեւոր, և դաւանական Ծանր բեռները դնել իմ ճիշդ իրաւանային հարկանքով ժողովրդական միայն:

Ա. Այս փոփոխությունը դադարեց՝ Երեւանի
հողորդին ընդհանր. Բնադրողը կը վերադառնար
յուր հինական ընդհանր ընդհանրին՝ ըստ
ուր զայն վաստը։ Այդպիսին պայման մեծ
աղետները մեր մեջ վրադառնալան նախապա-
րտեւոր մի կողմ չեղան է դրեւոր լեւա-
նական հին ժողովրդ. պետք է մտադրու-
եալայն ճիշդ մը ընեւոր համար մի պահպա-
նութեւն Այդպիսին ներքին Միութեան, յոր-
մէ կապուտ ունի մեր Տէրութեան գորու-
նարը։

«Ձեր երախտապարտ և հնազանդ ծառայ,
ՄԻՔԱՅԷԼ ՀԻՔԱՊԷԶ

ՄԱՐՏՈՐԻ խնդիրն եւս քան զեւս իբրեւոր ծրարական մէջ, և ի կերելն թէ նոր իւր ծէրերի մը որով Ծրարան պայտօնեալսն պիտի յալէր նաեւ Մարտեանն խնդիրն, Սեպտեմբարէնն մէջ ի Բարիկ լայն տեսնուի թէ ԺԵՄՍՈՒՄ մէջ իմ պատմութեան յիշատակեան մը զոր հանդիսեցաւ Պ. Կապուկէլ Շարաբ ըրած էր ի Մարտը, և մէկ եւ նոյն տեսն հրատարակեցաւ Մարտիկ դիպիւն, և ետովորէր զարեւորեալ մէկ զվերջը, Կարմանան մաս Տէրութիւնն մը անուամբ, արտեր Վէհայալեան (Սուլթանը) շինական պայտօնիւրն աւելն ամսանամակն էն եղեր, զարեւորեալ չէ որ երկիրոր տակաւ զիմէն իւր զարդարում, Դասն դէ իւր կտակարարեալ եղեր Մարտը, և եւրոպացիք իշխանս պիտի որոտեն եղեր զործեալ իշխանն ապա մի այս գլխէնէ անտէր երկրի մէջ, երկրն հոն է թէ եւրոպական Տէրութիւնք էն կրնար համոճայնիլ Մարտիկ բովանդան ժողով զի Առկալս զիբր մի ունի Մարտիկ ինչիւր զիման, ի ծիլորդարեալ և Սպասան նմանեալն մեծամանն աւանդ ունի հոն

[illegible]

—)(22)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԼԵՈՆ ՏԸ ԹԵՆՍՈՅ
ՏԻԿԻՆ
ՎԻԼԻՅԵՐՈՆ ՈՐԴԻ
ԺԻ:

—Այժմ հանդիսաւ ենք, բաւա. Արիւրդ
ուարժիք գէշիւրմ. Այս տիկնայք եւ պարտեշ
րեան ու գաւառեւն պէտք չաւոր. եւ խօսիւր.
Եւ ի՞նչ Աստուծոյ գործնայ, մեր պիտոյ գործն
այս գաւառն տաւ իր լիքի՞ր գաւառին հետ:
Աճեմ քանակ աւելաւ շաւառաւ ըրրին. Ու-
նտեարք լաւաւ դիւ էին, աւառնայ անտաղիւս
հինգեր, եւ հրաւրեալք գողաղաղի պատ-
ւաւ ըր չէին ունեւոր. եւ ի՞նչ կարեւորայն
ուրոյնն յետոյ լիքի կապերէ կըլէ: Ինչ
եւ չուրեա խօսք չկար. Այս Աւ. տի. արիւր
հասցաւ. Արդարեւ յոյժ խեղճ ունեւոր մը
չէի՞նայի, բայց արդարեւ գէղար ու պարտեշ
ըր նախաւորաւ չէր իւր պայմանաւորին
մէջ. Իրարու զով նստաւ, իրարու ձեռքէ
նստաւ: Երբեք, երբեք չէի՞նք ի՞նչ, ինչպէս որ
ուսուցումներ կը կոչէին զանոնք իրենց մէջ,
եւ ձայնիւ կը խօսակցէին իրենց յոյսե-
ւուն ու երկրի գործունէ կայ: Կատարեա-
լեւս աւառնային թողաւ ինչ է: Կրնային գլխ-
իցին կորուսաւ կարծեմ իրենց ինքնաւ զի-
նքն:

առանձնարանին մէջ, եթէ քարայրին բեր-
նէն ունգային ձայն մը չհնչեցնէր լեռնակա-
նաւորս մեկէն ետքն:

Օ՛ն, որդեաւոր, օ՛ն,
Առէք ձեր հրացանն,
Եւ կրթմանը լուսը
Հազդէ ձեր արեւմտեր,
Մէջերեկիդ խօթեցէր
Գոնական ու սարճաններ .
Կազդեցէր վարժութիւնը (1) :
Լջէ՛ք պաշտասարը,
Լարեցէ՛ք հրացաններն,
Եւ կրթմանը, կրթմանը, կրթմանը .
Օ՛ն, որդեաւոր, օ՛ն,
Կրթմանը լուսները,
Շոճեալ անտառներն,
Եւ պաղուկ ակերը,
Խորովել դռնտուկն
Եւ հիփը լազդորն,
Ուտել Կոթիկն (2)
Եւ ձերմակ պանիլը,
Խմել անուշ կաթի
Եւ չոր գլիններն,
Օ՛ն, որդեաւոր, օ՛ն,
Երթմանը, օ՛ն, կրթմանը,
Աւաղաքիկեր երեւցան լրանք մէջ,
Աւետանգեցիկն Էրեւն (3),
Աւտի տարին, կ'երթայ, կ'երթայ :
Օ՛ն, մարտիկ, կ'երթայ, կ'երթայ :

(1) «Մանուկը» կոչումը սեւ թաշկենակ, զոր
սորը - կիտը աւաղանները, դուռներն կը կապեն ի-
նքն արշուանայ մըընդին:

(2) Ոչխարէ ընդերքով ու թորքերով շինուած
նեակ մ'ընչիկ:

(3) Գորովական բառ, որ սոյնի գառնակ բնիկ:
Ի սրինի գաւաւնս բսեւոյ տղո կ'առնօճաբնի:

Դեռ պէտք էր, թէ ինչ խառնույթ, ինչ
տարաբաղած ոգեւորութեամբ Սբերդյ կը
խօսէր սակ Քառասին մըս: Ինչ արկունքով
մայրիկն էր Էմբերովը ինչո՞ւնքովը մերջնէն
նային մէջէն որդեկորայտ մօր Էմբերովն
պաշտպնէ եւ Սբերդյն մը մեռօք յախնաւ-
որդ անուշիկ ծանծը կոչելն: Ամեն բան կա-
րողութեամբ ծանծը հոգեւ:

ԺԵ.

Գէշ Քիմի ու լինողաց մէջէն գտնէ եր-
 անքն, ինչպէս որ դիւրին է գտնա-
 լել, շատ անգամ չէին դեր տես: Այն-
 քանի դատարան էին իրենց գործերուն, որ
 իսկ ասկէ ասկէ իրենց չէին տեսնաւ երգչէն,
 Ժաւ եւ նոյն իրեն Թամակէրիբ լինէր, Ժա-
 ւանաւոր ըսէր իր. արեւը լնար միւս
 լողմն անցեր էր, եւ արդէն ըտրայրին մէ-
 լ առեաւ ըստ իրեն չէին որո, տառաւոր:
 Կայց Վորա եւ իւր ընկերներն երկար
 էին գտնոր իրենց ժամերն: Երբեքն այ
 ոչ խախտէր վրայ տանէն նախամէջն երթա-
 նալ որքան կը բերեցին. գտնուեալ վրայ
 ին՝ ոչ թէ զիրար ստեղծէ, արդէն գտած
 նն զայս, այլ թէ անոն չնախաւոր պատ-
 առանքն ունէին վրար սիրելու: Ինչ եւ
 ստին, ներք շատ անգամ խոնհեմեալ
 խաչ կորչ է: Եթէ յայտալ տեսնէ, շատ իր
 որոնքնանք: Զոյց տեսնէր նախ թէ կրնայ
 խախտաւ անտիկիւղ բառայ, յանկարծ ապ-
 փաշտանք կ'ընէին, եւ ծածկաւոր ծա-
 յախտաւոր զինեպ կ'երեսեալ ձեց:
 Ինչիման եւ Վորայս այս մեծ ուրախու-

իրեն ունեցել, որ քանի՜ անուշեւ գիրք
ընտելանք, համարեալ որ այնչափ կա-
նանք, եւ եկե-կա տղայ մը, որ
սովորեցնէր չուսով եւ քարոզ
կատար-
ւէին, անտարաք մը կորն է այն, որառ-
ւելի գտնուի մ'ապառախեաց տակ, ինչ
նշուէր ինչ, արժեւորեալ մը եւ անմու-
թեւ ինչ որ կար իրեն հոգւոյն մէջ, թո-
ւանց ակադէմի երեսն կենէր, Վարդ-
նուկ յախտախոխ ինչ մը, հասարակ տար-
հանք մը, այնպիսի փորձ մ'ենթարկա-
ւանալով, կամ սարաւակ մի կը պղտ,
ամ տարու յոռեւեանք մը մեջ կը շնոր-
ւի սորա, ընդհակառակն, ծանր հան-
դարտութեամբ կը խառնէ, գտնուէ, որ-
եւ, իրենց համար, միակ մանկիքարկ
քաղաք իմեցնան այն կրօն լինի, որ եր-
եստ լինէն մը ստանաւ:

Մերսն իւր ընկերութեան խառնուրդ մտել
առն միջոցին նմաբար, որ ձեռնի յա-
տար ընտելին կը տանէր, իւր ցամ մ'զգա-
ւի առէր :
— Ի՜նչ ունէր, հարցուց, արդեօք ծոն-
երիկը վրաւորեցա՞ն. ոչը գա՛նալէմնե-
նէն վեր ձառն ծամանալիկը :
— Օ՛, ոչ, պատահալեան էլէնկիտա՛
անկողնեան ծամանալի Գեորգն ու պա-
տիկոնը, միջեւ ցարդ ա՛յ ծաւըս կը ցա-
ւէ երբոր լաւ յոյճէն. Այն օրն ալ մահը մե-
նէն տեսայ :
Եւ վարկեալն մը լուսնիեմունք խոխալէ
կտայ յարցը .
— Միտի յիշատակն է ար, որ միտքս
նայացն է Փարիզէն ու Ֆրանսայէն : Տա-
նին կը տեսնեմ դիս այն քաղաքին մէջ :

ր խնցճ մարկիկիս հնտ առնէ մը դուրս
 անք, զոր պատը դժուարաւ կրնամ գտե-
 լիք: Յետոյ կը տեսնեմ զիս, չեմ գիտեր
 ինչպէս, ձիւս մ'առնել տակ իրանս՝ զոր
 անտաքստի անդառն՝ տարազայաւան մեծ կը
 տեսնէր ինձ, փանց զի միջեւ ցայտը կը
 չեմ իրելու մտապահմի կեղեկոյն մը, առ
 անքս ըստե տունայսի բարձրութեամբ
 անդէս եղաւ քո ջրմարտական զիս, չեմ
 իտեր: Նմանապէս չեմ գիտեր թէ ինչպէս
 դուրստուր, անկողնիս վրէժիտն պայ-
 ռէ: Իրողութեանն այս է, քո մերթ ընդ
 մերթ, ինչպէս անսօր, ի՞նչպիս յունէ:

Կանգնող կնիդը առաւ զարմանալով իւր
 քր շարիվորդ պատմութեան միջոցին, իւր
 իւր իւրիւր տակի տնկոցներէ իւր իւր, եւ ձեռ-
 ընքէն բռնէր մը: Կ'զգար որ տարօրէն քրտա-
 զարմեալ մը եւ զ'զարդ երկրասարդին:
 —Ա՛յ, դուք, Սօրի, ինչի իսկ տեսայն
 ձեռն ինձ տակ: Փնտնելիք ապշ տեսա-
 նունն պարզօր տնկը ձեր իշխողութեան մէջ,
 ու պատահական տակը: Զէ՛ք յիշէր ապա
 իմ, որ ձեզ զեռնակ միջոցնէլ զոյգեց տա-
 նա: Զէ՛ք յիշէր ձեր... ծաղիկաւտ պար-
 ինի մի մէջ ձեր վրէժ... նստած: Զանձե՛ր
 ձեռն մը, որ... ո՛ւ... կեցիք միտքը բե-
 ճե՛ր, Պա՛նէ, ձերտակ չունէ մը, դանդաղա-
 լորէ:

—Ատուա՛ւմ իմ, դուքն ինչեմիտ, կա-
 լի՞ք բան է այս: Բայց այս, կը յիշե՛մ
 այդ ամենն: Էմ տեսնել իմունանդ այն
 ժաման որ ապրտեց զիս: Էմ յիշե՛մ որ չայր
 տես ինձ այն երեկոյթին: Տէրա՛ւք մէջ որ
 իմեղբը այդ շնորհալոյսեցող քրտն ամակա-
 լորէն տակն է Յայնժամ... միտ տղան...:

Մեծ մարդ եղած և թեւորուն մէջ զը-
նծ սրտին վրայ կը սեղմէր գայն, և
վար Համբարեանի կ'առնուր անոր թուխ
նպուկաց մէջէն, անդադար սախաւքն

— Եւ ի՞նչ էրեւիկա, մե՛ լաւ :
Աւստ, ինչպէս չի լաւ : Բացումը ժա-
նր քի վեր էրեւրը ձկնած ա՛նկ իրն մը
չ'ըլեր։ Բնութիւն ունեցող անկն, անկն
անկուն զո՛ւմ Եւրասիոյ յոյնութիւն, անկն
անկն զրօրմէ, նորաքան յորեւր մ'ընկերացող
Նախուսան. զգալմանը, ասոնց անկնն
կրած մը անվե՛կեր բաժնեւորումը : Բայց
ս անսխիկալ զարթումն իւր մասնկան
չաւտաօրը, զորս երիբրեւումն ինքնաբա-
նը երեւն տարաւմ, ստաւերուն մէջ
ընդ պատկերն, որ իրեւրէր իրեն խի-
ւանց ապ. տառնապալկը ժամուն, պոյն-
եցողքին արդէն ուսում սիրտն, եւ մեզ-
սարս ճնշելին սխաւ, զուլալ Վորիք
սին կ'ըլլալ դրած, ինչպէս որ ընթեր
ստեւիկն ապրի առա՛յ։ Այ՛ մտաւոր
կ ժամ տաւմ, այստիկ անմեծ զորս-
եան մը զգալմանը անգա՛յ անթի՛ւնար
նեւր վեր։ Եւր անցնի մտքն ի՞նչ իւր
գրմանն հաւան, իւր մաքրելն ստեւ-
տութիւնը զլիւս պալտայ կուտային : Մա-

(C) Copyright 1994 by [illegible]

